

Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri Uygulamaları

Bu Genelge, ülkemizin akdettiği sosyal güvenlik sözleşmelerine/anlaşmalarına göre yürütülen işlemlere ilişkindir.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

28/11/2013

Sayı: 70809318.010.06.02/1299

Konu: Sosyal güvenlik sözleşmeleri uygulamaları

GENELGE

2013/39

Ülkemizin akdettiği sosyal güvenlik sözleşmelerine/anlaşmalarına göre yürütülen işlemler bundan böyle aşağıdaki şekilde gerçekleştirilecektir.

Bir yıldan az süreler

Ülkemizde geçen sigortalı çalışma süresi;

Arnavutluk, Avusturya, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Hırvatistan, Kanada, Kebek, Lüksemburg ve Romanya uygulamalarında 1 yıldan,

Azerbaycan, Bosna Hersek, Danimarka, Gürcistan, Makedonya ve Norveç uygulamalarında 12 aydan,

İsviçre uygulamasında 12 ay veya 360 günden,

KKTC uygulamasında 360 günden,

İngiltere uygulamasında ise 180 günden

az olan dosyalarda bu sürelerle istinaden hiçbir aylık bağlanmayacaktır.

Sözleşme/anlaşma kapsamında yürütülen işlemler ile yurtdışı borçlanma işlemlerinin ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiğinden ve yukarıda sözü edilen süreler tasfiye olmadığından, bu süreler sözleşmeli ülkelerin her hangi bir aylık bağlayıp bağlamadığına bakılmaksızın, gerek yurt içi gerekse yurt dışı borçlanmalarında değerlendirilecektir.

Örnek: Türkiye’de 01/11/1978-31/07/1979 tarihleri arasında 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında 270 prim ödeme gün sayısı olan ve Avusturya’dan yaşlılık aylığı talebinde bulunan sigortalının bu çalışmasına istinaden sözleşmeye göre aylık bağlanmayacaktır. Ancak sigortalının 3201 sayılı “Yurtdışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurtdışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun”’a göre yurt dışı borçlanması talebinde bulunması halinde 270 olan prim ödeme gün sayısı dikkate alınarak yurt dışı borçlanması, Kanunun 4/1-(a) kapsamında sonuçlandırılacaktır. Her türlü tahsis talebinde 270 olan prim ödeme gün sayısı borçlanılan sürelerle birlikte değerlendirilecektir.

Tek taraflı bağlanan malullük aylıkları

Malullük aylığı tek taraflı olarak uygulanan Belçika, Fransa, Hollanda ve İsviçre sözleşmelerine/anlaşmalarına göre akit ülkelerce malullük aylığı bağlanmış dosyalarda ülkemizdeki sigortalılık sürelerinin asgari sigortalılık sürelerinden fazla olması halinde dahi ülkemizden malullük aylığı bağlanmayacaktır. Ancak bu dosyalardaki yaşlılık aylığı talepleri akit ülkenin malullük aylığını yaşlılık aylığına dönüştürmesini beklemeden işleme alınacaktır.

Ayrıca bu süreler yaşlılık aylığı bağlanması ile gerek yurt içi gerekse yurt dışı borçlanmalarında statünün belirlenmesinde hesaba dahil edilecektir.

Örnek: İsviçre’de çalışırken maluliyet aylığı talebinde bulunan sigortalının, 01/04/1983 -

31/12/1992 tarihleri arasında ülkemizde 5510 sayılı Kanunun 4/1-(b) kapsamında geçen 3510 günlük hizmeti, Türkiye-İsviçre Sosyal Güvenlik Sözleşmesi hükümleri uyarınca İsviçre maluliyet aylığında değerlendirilmek üzere İsviçre sigorta kurumuna bildirilecektir. Sigortalının malullük aylığı talebi Kurumca incelenmeyecek ve bu sürele istinaden ülkemizden malullük aylığı bağlanmayacaktır. Ancak, ilgilinin Sözleşmeye göre yaşlılık aylığı talebinde bulunması durumunda 3510 günlük hizmeti İsviçre’de geçen hizmetleri ile birleştirilerek Kanunun 4/1-(b) kapsamında aylık talebi sonuçlandırılacaktır.

Ülkemizdeki prim ödeme süreleri ile akit ülkelerdeki sürelerin çakışması

Sosyal güvenlik sözleşmesi akdedilmiş ülkelerdeki sigortalılık süreleri ile çakışan ülkemizdeki prim ödeme süreleri, Kurumun denetim ve kontrol ile yetkilendirilen memurları tarafından düzenlenen raporlara istinaden yapılan tespitler dışında iptal edilmeyecektir. Bu sürelerle çakışan yurt dışı süreleri 3201 sayılı “Yurtdışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurtdışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun”a göre borçlandırılmayacaktır.

Bu süreler, sözleşmeye göre tahsis işlemlerinde 1 ay için 30, 1 yıl için 360 günü geçmeyecek şekilde yurtdışı süreleri ile birleştirilecektir. Hizmet birleştirmesi sonucunda 1 aydan veya 1 yıldan fazla olan süreler akit ülkelerdeki sürelerden düşülecektir.

Örnek: Almanya hizmet cetveline göre 01/01/1981-31/12/2010 tarihleri arasında Almanya’da fiilen çalışan sigortalının ülkemizde de 01/07/1990-30/06/1991 tarihleri arasında 360 gün çalışması bulunmaktadır.

Sigortalının 360 gün sigortalı çalışması geçerli sayılacaktır. Buna göre ilgilinin Türkiye-Almanya Sosyal Güvenlik Sözleşmesine göre yapılacak işlemlerde sigortalılık süreleri;

1990 yılı için; Almanya 01/01/1990-30/06/1990 süresinde 180, Türkiye 01/07/1990-31/12/1990 süresinde 180 olmak üzere toplam 360 gün,

1991 yılı için; Türkiye 01/01/1991-30/06/1991 süresinde 180, Almanya 01/07/1991-31/12/1991 süresinde 180 olmak üzere toplam 360 gün,

olarak alınacaktır.

Sözleşme aylıklarında tercih hakkı

Belçika ve İngiltere uygulamalarında, tercih durumu değerlendirilmeden sigortalının hak ettiği en yüksek müstakil ya da sözleşme aylığı ödenecektir. Ancak daha sonra sigortalının tercihini diğer aylık için kullanması halinde karar tashihi yapılacaktır.

Örnek: Türkiye-Belçika Sosyal Güvenlik Sözleşmesine göre yaşlılık aylığı talebinde bulunan sigortalının Türkiye’de, Kanunun 4/1- (a) kapsamında 3800 gün; Belçika’da ise 4500 gün olmak üzere toplam 8300 gün çalışması bulunmaktadır. Bu durumda sigortalı müstakil olarak 985,02 TL; Sözleşmeye göre ise $985,02 \times 3800 / 8300 = 450,97$ TL aylık hak etmektedir.

Bu durumda, sigortalının tercihi beklenilmeden yüksek olan 985,02 TL tutarındaki müstakil aylığı bağlanacak ve ödenmesine başlanılacaktır. Ancak sigortalının, daha sonra aylık tercihini sözleşme aylığı yönünde kullanması halinde karar tashihi yapılarak sözleşme aylığı bağlanacaktır.

Genelge hükümleri yayımı tarihinden sonra yürürlüğe girecek sosyal güvenlik sözleşmeleri/anlaşmaları için de uygulanacaktır.

Bu Genelge ile yapılan düzenlemeler Genelgenin yayımlandığı tarihten itibaren geçerlidir. Ancak tahsis ya da borçlanma işlemleri sonuçlanmış dosyalar hariç, yayım tarihinden itibaren yapılacak işlemler Genelge hükümlerine göre sonuçlandırılacaktır.

Yadigar GÖKALP İLHAN

Kurum Başkanı

DAĞITIM:

Gereği:

Merkez ve Taşra Teşkilatına

Bilgi:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA